

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ
ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ημερομηνία: Πέμπτη 2 Μαΐου 2019
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

Πρώτο είδος δημοκρατίας είναι αυτή που παίρνει το όνομά της από την όσο γίνεται πιο πιστή εφαρμογή της αρχής της ισότητας. Η ισότητα, σύμφωνα με τον νόμο αυτής της δημοκρατίας, συνίσταται στο ότι οι φτωχοί δεν έχουν περισσότερα δικαιώματα και προνόμια από τους πλούσιους· σε καμιά περίπτωση οι δύο αυτές ομάδες δεν είναι κυρίαρχες η μια της άλλης· και οι δύο είναι όμοιες. Γιατί αν είναι αλήθεια αυτό που υποστηρίζουν μερικοί, πως η ελευθερία και η ισότητα υπάρχουν κατά κύριο λόγο στη δημοκρατία, αυτό θα ήταν έτσι στον μέγιστο δυνατό βαθμό εκεί όπου οι πολίτες –δίχως καμιά εξαίρεση– συμμετέχουν με τον ίδιο τρόπο στη διακυβέρνηση. Από τη στιγμή που ο λαός (ο δήμος) είναι η πλειοψηφία και οι αποφάσεις της πλειοψηφίας είναι αυτό που τελικά επικρατεί, το πολίτευμα αυτό δεν μπορεί παρά να είναι δημοκρατία. Αυτό λοιπόν είναι το πρώτο είδος δημοκρατίας.

Ὅτι μὲν οὖν νομοθετητέον περὶ παιδείας καὶ ταύτην κοινήν ποιητέον, φανερόν· τίς δ' ἔσται ἡ παιδεία καὶ πῶς χρὴ παιδεύεσθαι, δεῖ μὴ λανθάνειν. Νῦν γὰρ ἀμφισβητεῖται περὶ τῶν ἔργων. Οὐ γὰρ ταῦτ' ἅπαντες ὑπολαμβάνουσι δεῖν μανθάνειν τοὺς νέους οὔτε πρὸς ἀρετὴν οὔτε πρὸς τὸν βίον τὸν ἄριστον, οὐδὲ φανερόν ποτερον πρὸς τὴν διάνοιαν πρέπει μᾶλλον ἢ πρὸς τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος· ἔκ τε τῆς ἐμποδῶν παιδείας ταραχώδης ἢ σκέψις καὶ δῆλον οὐδὲν

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

πότερον ἀσκεῖν δεῖ τὰ χρήσιμα πρὸς τὸν βίον ἢ τὰ τείνοντα πρὸς ἀρετὴν ἢ τὰ περιττά (πάντα γὰρ εἴληφε ταῦτα κριτὰς τινας)· περὶ τε τῶν πρὸς ἀρετὴν οὐθέν ἐστιν ὁμολογούμενον (καὶ γὰρ τὴν ἀρετὴν οὐ τὴν αὐτὴν εὐθύς πάντες τιμῶσιν, ὥστ' εὐλόγως διαφέρονται καὶ πρὸς τὴν ἄσκησιν αὐτῆς). Ὅτι μὲν οὖν τὰ ἀναγκαῖα δεῖ διδάσκεσθαι τῶν χρησίμων, οὐκ ἄδηλον· ὅτι δὲ οὐ πάντα, διηρημένων τῶν τε ἐλευθερίων ἔργων καὶ τῶν ἀνελευθερίων φανερόν, καὶ ὅτι τῶν τοιούτων δεῖ μετέχειν ὅσα τῶν χρησίμων ποιήσει τὸν μετέχοντα μὴ βάνουσον. Βάνουσον δ' ἔργον εἶναι δεῖ τοῦτο νομίζειν καὶ τέχνην ταύτην καὶ μάθησιν, ὅσαι πρὸς τὰς χρήσεις καὶ τὰς πράξεις τὰς τῆς ἀρετῆς ἄχρηστον ἀπεργάζονται τὸ σῶμα τῶν ἐλευθέρων ἢ τὴν διάνοιαν.

Αριστοτέλους πολιτικά §§ 19-20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να απαντήσετε με **συντομία** στις ακόλουθες ερωτήσεις σύμφωνα με το νόημα του πρωτότυπου κειμένου, γράφοντας και τα **αντίστοιχα χωρία**

1. Ποιες απόψεις υπάρχουν για το τι πρέπει να μαθαίνουν οι νέοι και για τους επιθυμητούς στόχους της παιδείας;
2. Γιατί δίστανται οι απόψεις για το ποιες σπουδές οδηγούν στην αρετή;
3. Γιατί τα παιδιά δεν πρέπει να τα μαθαίνουν όλα, σύμφωνα με τον Αριστοτέλη;
4. Ποιες θεωρούνται τιποτένιες ασχολίες;

Μονάδες 10

B1. Ποιοι τύποι παιδείας διαμορφώθηκαν την εποχή του Αριστοτέλη και ποιοι είναι οι προβληματισμοί του απέναντι σ' αυτούς;

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Μονάδες 10

B.2 Πώς εξηγείτε το γεγονός πως σε ένα κατεξοχήν πολιτικό έργο ο Αριστοτέλης ασχολείται με θέματα παιδείας και εκπαίδευσης; Ποιο αίτημα προβάλλει για την παιδεία της εποχής του;

Μονάδες 10

Γ.α) *πάντες, ύπολαμβάνουσι, δεῖν, κοινήν ἄδηλον:* να γράψετε ένα συνώνυμο στα αρχαία ελληνικά για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις και να το αποδώσετε στον αντίστοιχο της πρωτότυπης τύπο.

Γβ. διηρημένων, χρήσεις: από ποιο ρήμα παράγεται καθένας από τους παραπάνω τύπους; Να γράψετε από ένα παράγωγο για καθένα απ' αυτούς.

Μονάδες 10

Δ. Να συμπληρώσετε τα κενά με πληροφορίες της εισαγωγής.

Όταν ο Αριστοτέλης πέθανε στη **α)**.....ήταν , σύμφωνα με τις αρχαίες πηγές μας « τριῶν που και ἐξήκοντα ἐτῶν. Ἦταν τότε το τρίτο έτος της εκατοστής δέκατης τέταρτης **β)** σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Απολλόδωρου, όπως τους μαθαίνουμε από **γ)**.....τον Λαέρτιο(3οσαι. μχ) Ένας τέτοιος λόγιος, τον οποίο είχε την τύχη να συναντήσει ο Αριστοτέλης στην Ακαδημία, όταν ήρθε να σπουδάσει σ' αυτήν, ήταν ο Εύδοξος από την **δ)**..... Ἦταν **ε)**....., αστρονόμος και γεωγράφος κι ο Πλάτωνας δε δίστασε να του εμπιστευθεί, κατά τη διάρκεια της απουσίας του, τη διεύθυνση της σχολής του.

Μοναδες 10

Ε. Να παρουσιάσετε τα χαρακτηριστικά του δημοκρατικού πολιτεύματος συγκρίνοντας το διδαγμένο απόσπασμα των Πολιτικών με τα ακόλουθα κείμενα από Θουκυδίδη και Ισοκράτη

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Το πολίτευμα που έχουμε δεν αντιγράφει τους νόμους των άλλων και περισσότερο είμαστε οι ίδιοι υπόδειγμα σε μερικούς, παρά μιμητές άλλων. Και, ως προς το όνομα, καλείται δημοκρατία, επειδή η εξουσία δεν βρίσκεται στα χέρια των ολιγαρχικών, αλλά του δήμου. Όλοι έχουν τα ίδια δικαιώματα απέναντι στους νόμους για τις ιδιωτικές τους διαφορές και, ως προς το κύρος, ανάλογα με την ευδοκίμηση που παρουσιάζει ο καθένας σε κάποιο τομέα, δεν εξαρτάται η προτίμηση του στα δημόσια αξιώματα από τη σειρά, αλλά από την ικανότητα, ούτε αντίθετα, αν είναι φτωχός, εφόσον μπορεί να κάνει κάτι καλό για την πόλη, εμποδίζεται εξαιτίας της ασημότητας της κοινωνικής του θέσης.

Θουκυδίδης, Περικλέους Επιτάφιος, 37

ΚΕΙΜΕΝΟ ΙΣΟΚΡΑΤΗ

«Κι έπειτα είναι εύκολο να καταλάβετε τη σκέψη μου από το εξής: στους περισσότερους λόγους μου θα φανώ ότι κατηγορώ τις ολιγαρχίες και τις πλεονεξίες και ότι επαινώ τις ισότητες και τις δημοκρατίες, όχι όμως όλες αλλά αυτές που έχουν εγκαθιδρυθεί με ορθό τρόπο, κι όχι γενικά και όπως τύχει αλλά δίκαια και με σύνεση. Γιατί ξέρω πως οι πρόγονοί μας υπερείχαν πολύ από τους άλλους σε αυτό το πολίτευμα και ότι οι Λακεδαιμόνιοι γι' αυτό ζουν ως πολίτες άριστα, γιατί τυχαίνει να έχουν σωστό δημοκρατικό πολίτευμα. Γιατί στην εκλογή των αρχόντων και στην ιδιωτική ζωή και στις άλλες ασχολίες τους θα μπορούσαμε να δούμε ότι επικρατεί ισότητα και ομοιότητα σε αυτούς περισσότερο από άλλους. Κι αυτά τα πολεμούν τα ολιγαρχικά καθεστώτα ενώ τα δημοκρατικά διαρκώς τα χρησιμοποιούν.»

Ισοκράτης Αρεοπαγιτικός, 60-61

Μονάδες 10